

DEMOKRAT

Glas demokrata sjeverne Dalmacije.

GRADSKA BIBLIOTEKA
"JURAJ ŠIBIGORIĆ"
ŠIBENIK

NAUČNI ODSJEK
Poštarišta plaćena u gotovom.

Izlazi svakog petka večer.

POJEDINI BROJ 1.50 DIN.

Predbrojba: godišnje D. 60 polugod. 30.

— Oglasi po cijeniku. —

God. 3.

Šibenik, 24 februara 1923.

Br. 8.

Kandidatske liste u šibenskom izbornom okrugu.

	Demokratska stranka	Radikalna stranka	Klerikalna stranka	Zemljopradička stranka	Trumbić—Radić Drinković
Nosioci liste:	D.r Ivo Krstelj minister n. r.	Ljuba Jovanović min. vjera, Beograd	Stjepan Barić Zagreb	Dane Škarica zemljoradnik, Šibenik	D.r Mate Drinković minister n. r.
Sreski kandidati i zamjenici:	Benkovac Zečević Ilija posjednik — Tinj Kutlača Ilija učitelj — Kistanje	D.r Uroš Desnica advokat, Obrovac D.r Nikola Subotić advokat, Šibenik	Juras Ivo profesor, Split Josip Stipić obrtnik, Lišane	Stevan Zečević težak iz Jagodnje	Jakov Vunić težak iz Budaka Bojčić Josip težak iz Ružna.
	Drniš Skelin Joso posjednik — Drniš Eraković Nikola težak — Štikovo	D.r Miloš Martić advokat, Beograd D.r Nik. Grubišić ljekar, Drniš	D.r Ante Dulibić Šibenik Vladimir Kulić obrtnik, Šibenik	Frane Trlaja težak iz Šibenika	Goreta Mate p. Iv. težak iz Kadineglavice Jerković Iosip p. Jakov., težak iz Kričaka
	Knin—Vrlika Stevo Dabić-Becker učitelj — Knin Dr Vinko Smolčić advokat — Šibenik	D.r Nik. Novaković ljekar, Knin Špiro Grkinić zemlj., Kosovo	Juras Ivo profesor, Split Josip Stipić obrtnik, Lišane	kao u Drnišu	kao u Drnišu
	Pag—Rab D.r Jerko Machiedo ljekar — Šibenik Mirković Niko sud. umir. Pag	Mato Čipčić-Bragadin sud. savj., Split D.r Uroš Desnica odvjetnik, Obrovac	Don J. Felicinović Pag Don Joso Papić Novalja	D.r Ivo Uglešić bilježnik, Supetar	kao u Benkovcu
	Šibenik prof. Ježina Marko direktor r. gimn. Stevo Dragišić bilježnik — Skradin	D.r Nikola Subotić odvjetnik, Šibenik D.r Filip Marušić ljekar, Drniš	Dr. Ante Dulibić Šibenik Vladimir Kulić obrtnik, Šibenik	Ante Visković inžinir, Split Jakov Grubišić Šimin rado. iz Šibenika	D.r Ante Trumbić minister n. r. Mate Živković mesar

Kandidatska lista demokratske stranke za izborni okrug Split-Dubrovnik-Kotor.

Nosilac liste: **D.r PRVISLAV GRISOGONO**, advokat iz Splita.

Sreski kandidati: 1. Za izborni srez Brač: kandidat **d.r Jerko Machiedo**, lekar iz Šibenika, zamenik **Jure Duboković**, posednik iz Jelse;

2. Za izborni srez Dubrovnik: kandidat **d.r Artur Saraca**, advokat iz Dubrovnika, zamenik: **Lukša Gozze**, posednik iz Zatona Malog;

3. Za izborni srez Hvar—Vis kandidat **d.r Jerko Machiedo**, lekar iz Šibenika, zamenik **Jure Duboković**, posednik iz Jelse;

4. Za izborni srez Imotski: kandidat **d.r Frano Pelicarić**, advokat iz Imotskog, zamenik **Marijan Sulić**, obrtnik u Zagvozd;

5. Za izbor u srez Korčula: kandidat **d.r Roko Joković**, lekar iz Zagreba, zamenik **d.r Vicko Lipanović**, profesor u Dubrovniku;

6. Za izborni srez Kotor: kandidat **Jovana Bućin**, prota iz Kotora, zamenik **Tripo Sindik**, radnik iz Tivta;

7. Za izborni srez Makarska: kandidat **d.r Ivo Jelavić**, adv. kandidat iz Metkovića, zamenik **Jvan Letica**, težak iz Podgore;

8. Za izborni srez Metković: kandidat **d.r Ivo Majstrovčić**, advokat iz Splita, zamenik **Jozo Damić**, posednik iz Rogotina;

9. Za izborni srez Sinj: kandidat **Mirko Tripalo**, posednik iz Sibja, zamenik **Sever Varda**, lekar iz Sinja;

10. Za izborni srez Split. kandidat **d.r Lujo Vojnović**, književnik iz Zagreba, zamenik **Radovan Aljinović**, težak iz Žrnovnice.

Drugo, poratno izdanje Srba.

Gospodin D.r Ernest Marušić u broju 54 „Dalmatinskog Radikala“ citira jednog Srba prečanina: „pre rata bilo je zazorno isticati se Srbinom, za vreme rata opasno, a sada da budem Jugosloven; dakle nikada Srbin!“

Nemam namjere, da napadam, nego da se samo objektivno osvrnem i posebno hoću, da naglasim, da sam daleko od namisli, da bilo kome pred izborima pomognem.

Čudi me, što je gospodin Marušić bio tako slabe sreće pri izboru; te se poziva na jednog prečanina, koji se je kasno sjetio, da je Srbin i još više, koji priznaje, da se je srpstva poput apostola Petra odrekao. „Pre rata je bilo zazorno, za rata opasno, — a sada da budem Jugosloven — dakle nikada Srbin!“ Može li taj prečanin jasnije da prizna, da nije nikada bio Srbinom, nego sada, kad je to jako jevtino i neopasno? More, kad bi svi Srbi ovakovi bili, lako bi se i sebe i imena srpskog odrekli, jer bi tim malo izgubili, a mi bi još danas po njima stenjali pod jarmom Habsburga. Vitezovi, koje je vodio Petar Karagjorgjević bili su drukčiji.

Drugčiji smo bili i mi, koji nijesmo nikada zaniijekali Hrvatstva i koji smo takovi izdržali strašnu borbu kroz decenije ovdje na Jadranu s Talijanima, a koji se prije rata i za vrijeme rata isticamo kao Srbi bez obzira da li je zazorno i opasno, što je ono bilo ubilježeno za svakog pojedinog u „Kriegsüberwachungsamt“ u Beču i koji se u tavnici i na optuženičkoj klupi, kad je život veleizdajnika visio o najtanjoj niti, istakosmo kao Srbi. Da je i taj prečanin med nama bio, sad ne bi rekao „dakle nikada Srbin“, nego bi ponosan bio, da je bio

Srbinom onda, kad je to stajalo zdravlja, slobode i života. Ali taj gospodin otvoreno priznaje svoj kukavičluk, a Dr. Marušić ga naivno citira.

On ide i dalje sa citatima, ali na svoju sreću ne nailazi opet na kukavice, nego samo na ljude uskih vidika i nerazvijenog nacionalnog pojma, koji su samo jedna geografska jedinica s braćom Hrvatima i Slovencima, ali nikako nacionalna i jezična. Zbilja, kad tu ne bi bila tolika naivnost, bila bi sigurno nerazumljiva smjelost. — Ti njegovi junaci, ili bolje — on preko njih — poriče narodnu jezičnu jednakost, dok naš narod govori jedan jezik i dok čovjek, kad zađe u naše krajeve, gdje imade i onih, koji se krste Srbima i onih, koji se krste Hrvatima ne može ničim da raspozna koji je „Hrvat“, a koji „Srbin“ i koji govori srpski, a koji hrvatski.

Prelazeći ili slijep, ili hotimice zavezanih očiju preko te činjenice Dr. Marušić se buni i u ime Hrvata i u ime Srba protiv „odricanju amaneta“. I u ime onog prečanina, koji je osjetio u sebi Srpstvo, kad je minuo zazor i opasnost, buni se i neće da se odrekne imena ni jezika, — sad, kad mu ime i jezik nitko nit o-tima nit niječe.

Kako zapravo misli Gospodin Marušić, — kako bi mi napustili srpski jezik? Možda da cio narod naučimo talijanski ili mađarski? Izjava tog njegovog prečanina ne isključuje takovog iskustva, ali oni, koji su dokazali, da za jezik živu i umiru (kako se on izražava), nemaju takovih ljaga ni na licu ni na savjesti. Jezik južnih Slovena je jedan, pa krstili ga vi srpskim, hrvatskim, slovenskim, bosanskim, bunjevačkim ili crnogorskim: mi smo ga naslijedili od pređa naših, uzdržimo ga i ostavljamo ga u amanet djeci našoj.

Kako to misli Gosp. Marusić, da bi se mi porekli srpskog imena? Da rečemo: „nisam Srbin, nego Jugosloven“ — nije kruh nego hleb? Bože moj, čudno li je, kad i odrasli ljudi o tom govore! — Svi smo mi Srbi, svi smo mi Hrvati i svi smo mi Slovenci, svi mi Jugosloveni, koji osjećamo u sebi nacionalni tip, koji ljubimo narod naš i zemlju i u kojima je ta ljubav jača od trica, ambicija i ličnih interesa. Mi Jugosloveni, svi smo Slovenci, Srbi i Hrvati, a naša ljubav zahvaća sve krajeve naše domovine i cio narod naš. Kad se je žrtva tražila, nismo pitali je li za srpstvo ili hrvatstvo, jer nam je jedno i drugo jednako milo i sveto i prinosiv žrtvu jednom, prinosismo i drugom — prinosismo žrtvu Jugoslaviji.

Oni, koji ispovijedaju jedinstvo naroda našeg, po kojem je cio narod naš na cijelom našem narodnom teritoriju jedna nacionalna, jezična, kulturna i geografska cjelina i koji imaju pred sobom zadaću, da cio jugoslavenski narod na cijelom narodnom teritoriju oslobode i sklope u jaku političku cjelinu, gdje će narod i zemlja biti domovina, a domovina isto što i država ne odriču se ni srpstva ni hrvatstva, to su tek Srbi, to su tek Hrvati, to su tek iskreni i vrijedni sinovi Jugoslavije.

Slazem se s piscem u toliko, što priznajem, da nije u istinu lijepo ni dostojno iskorišćivati jugoslovenstvo kao kriticu u partijske svrhe, ali jednako griješi i onaj, koji tako iskorišćuje srpstvo i hrvatstvo.

Nije ništa nova, što pisac pita zašto ne bi prihvatili jedno plemensko ime za cio narod. Mi smo Jugosloveni (ne ubrajamo tu kvalitetu Vašeg prećanina, ni u koliko se krije pod Jugoslovenstvom) spremni i na to i svejedno nam je, hoće li se cio narod da prozove srpskim ili hrvatskim, ali tome ste na putu baš Vi, koji ljuborno čuvate „hrvatstvo“ i „srpstvo“, a na žalost i mnogi, koji su se poput onog sada sjetili, da je došlo vrijeme, da postanu Srbi ili Hrvati.

Dr. Marusić citira Supila, koji reče: „Ako već ne možeš, da budeš veliki Hrvat, budi barem veliki Srbin, samo da si mi velik“ — ali izgleda da ga je jako slabo shvatio. Nije Supilo zagovarao odricanje hrvatstva za račun srpstva, jer ove Supilove riječi znače ovo: „Neka se narod moj krsti hrvatskim ili srpskim, svejedno mi je, samo da bude svijestan, jedinstven i jak“.

Zlatko Kačić.

Glasuimo za Demokratsku stranku.

Politička i stranačka nesredjenost, koja na žalost još postoji u državi došla je do izraza i kod prikazanja izbornih lista. Da se prosudi politički odgoj jednog naroda, tvrdi se, da je najboljim mjerilom broj stranaka. Zato napredna i bogata Američka Unija i dolazi u tom pogledu na prvo mjesto. Tamo postoje samo dvije velike stranke, koje se medju sobom bore i koje se od vremena do vremena izmjenjuju na vlasti, a to je demokratska i republikanska. U Engleskoj kolijevci parlamentarizma postoje takodjer od više vjekova dvije velike stranke a k tomu još jedna treća manja. Kako smo mi daleko zaostali vidimo u tome da će u našoj državi biti kakvih 40 kandidatskih lista dok niti nema ni toliko stranaka. I naša Dalmacija nije baš u toj pocijepanosti zaostala. U Splitu je predano 9 lista, u Šibeniku ipak samo 5, znak, možda da smo mi u gornjoj Dalmaciji ipak malo sredjeniji. Jer dok u Splitu na 10 poslanika ima 9 stranaka, odnosno 90 kandidata, mi u Šibeniku na 5 doslanika imamo 5 stranaka, odnosno samo 25 kandidata. Svaka stranka dala što ima boljšega, pa je sada red na izbornicima da se odluče za jedne ili za druge, treba da oni prouče koji ljudi i obzirom na njihovu prošlost, na njihove sposobnosti radinosti i požrtvovnosti, jesu li ili nijesu kadri i dostojni, da uspješno sjede u parlamentu i zastupaju interese naroda. Demokratska stranka je svijesna da su se njezine organizacije odlučile za ponajbolje i najvrijednije ljude, a u prvom redu nacionalno pozadane. Jer nada sve valja raditi, da ova država bude i jaka i velika. Zato se hoće konstruktivnih ljudi, upućenih u potrebe države i naroda, spremnih u upravnim i gospodarskim pitanjima. Ne treba naša država vikača ili figuranta, nevaspitanih i smiješnih kukavaca, hoće se njoj ozbiljnih i solidnih ljudi, koji su prozeti duhom dužnosti i odgovornosti, kao i ljubavi t

prema svojoj cjelokupnoj domovini i prema svojem užem zavičaju. Politikom prkosa i huškanja valja svršiti, oni koji su cijeli svoj život samo rušili, samo se opozicijonalaca igrali, ti malo i nikakvo jamstvo nemogu dati, da će donijeti realnih uspjeha. Treba da se u nas jednom razumije, da se može ne cijepanjem sila i svakakovim vrludanjem doći do političkih uspjeha. Samo jedna politika jasne ispravne linije, reprezentirane od jakih ljudi, srestvom velikih dobro organiziranih stranaka može, da dovede do pozitivnih uspjeha. Naša sjeverna Dalmacija, koja gravitira Šibeniku stoji pred riješenjem nekih velikih problema, koji joj mogu zajamčiti jednu bolju budućnost. Ali o izboru i srestava i ljudi pokazuje se jako malo shvaćanja u tom pogledu. Pokazuje se čak i mnogo naivnosti, asda ne kažemo smiješnosti. Parlamentarni samoživci a la Drinković i Trumbić, koji su kod svih mjerodavnih krugova u parlamentu i van parlamenta proigrali svaki ugled htjeli bi n. pr. da nam se nameću kao naši branioci i prestavnici. Četiri godine njihovog parlamentarnog rada dovoljnim su dokazom njihove političke nerealnosti. Ili zar će splitski kampanilista Trumbić, koji se ja i Zadra odricao, samo da osjigura privilegirani položaj Splitu, kraju privedi riješenje svih onih problema koji tište Šibenik i gornju Dalmaciju? Sta će oni dati Šibeniku i ovom kraju, oni koji su tako osamljeni da nemaju ni u parlamentu ni u narodu nikoga za sobom a sve proti sebi? Sta će jedan Dane Škarica učiniti, to može da uradi i najzadnji težak. O bezizglednosti i stenošću klerikalne politike već smo pisali i ne trebamo ponavljati. Vremena nekih narodnih i stranačkih sentalizama su prošla. Solidarnost da se spašavaju teke političke oline nijesu više na mjestu. Teskim žrtvama i kušnjama došli smo do ovog slobodnog doma, koji je naša država. Oni koji su pokazali da nemaju smisla za njegovo postojanje neće zastalno biti boljim rediteljima njegovog kućanstva, negoli mi. Odlučimo se i vjerujemo zato u prvom redu ljudima, koje smo vidjeli odavna na djelu izgradjivanja, a ne rušenja. U demokrat skoj stranci, koja je u prvom redu državotvorna, u kojoj ima jakih ljudi, državnika, koji su dali dokaza o svojoj radinosti i sposobnosti i koji su znali i preuzeti odgovornost za svoja djela, imamo jedno tvrdo jamstvo, da će interesi i grada i goranje Dalmacije i sviju društvenih slojeva i građanskih i težačkih bez obzira na plemensku i vjersku pripadnost naći zaštitu, zagovora i uspjeha. Zato ona zaslužuje i najveće povjerenje svih svijesnih i čestitih Jugoslovena kod skorih izbora.

Naši dopisi.

Primamo iz Tijesnoga 22/2

Prispio je 17/2 i u naš varoš kukuruzac i brašnac Niko Fržop sa karom, iskreao se nadeleko mjesta i pošao u kuću poznatog Ive Olivari Galac, sadržao se nekoliko minuta ostavio jedan plik agitacionih protudržavnih novina. Zatim se udaljio iz varoši u nepoznatom mjenju.

Na zadnjoj skupštini Potrošne Obrtne Zadruga staro i novoimenovani predsjednik sastavio je novu upravu tu pored mnogih elemenata nepouzdanih za državu postavio je u upravu i bivšeg capovilu Andriju Olivari. Govori se da ipak ovog čovjeka Zadrugni Savez nije htio priznati. Savez bi pak mogao mjeriti i druge istim laktom pa maknuti sa upravnog mjesta i one koji su se teško ogriješili o narod za vrijeme robovanja Austriji.

Ovamo nepovoljno djeluje postupak državne vlasti da pušta slobodan razoran rad protudržavnim elementima, koji, kao nikad dosle, podižu glavu i imaju odvažnosti da suju, grde i prijete narodnim ljudima i državotvornim strankama. Dokle ćemo doći ili će trebati da narod sam uzme u obranu sebe i svoju državu?

Zadrugar.

Tijesno 19/2.

Za zadnje velike kiše, koja je dosta štete nanijela našem težaku, bio je takodjer porušen most na putu između Ciste i Tijesnoga „Velim“ tako da je svaki promet osobita sa karovima bio nemoguć. Sada je taj mostić općina Tijesnjanska popravila, pak zanimanicima a osobito Ličanima koji se bave trgovinom vina do znanja.

Ovih dana Stipica Radić poplavio nas je sa svojim „Slobodnom domom“ bilo ih je na vrece, te su listonoše bili na čudu za porazdjeliti iste, a u subotu nas je pohodio Radićev a-

gent, prevrtljivac Niko Fržop iz Vodica. Došao je izviditi dali i u ovoj Varoši imade luka da ih ukljuže Radićevim kukuruzom. A moj Niko svjestan se narod neprodaje. Tijesnjantin.

Rogoznica, 20/2.

Mladost ovoga mjesta oduševljena za svaki prosvjetni napredak, slaviše se oko osnutka „Narodne Rogozničke Glazbe Tomislav.“

Cijelo mjesto, što im neka bude na čast i ponos, svi jednoglasno se odazvali za dobrovoljne doprinose. Kroz 10 dana, već se ukusalo u fond Din. 10.000.

Moleći prijatelje i ljubitelje, da se sjetite i najmanjim milodarom za našu Nadrodnu Glazbu, Doprinosi se šalju na: Narodna Rogoznička Glazba „Tomislav“.

Izborna kronika.

Kandidatske liste u Dalmaciji. Danas donosimo kandidatske liste u izbornom okrugu Šibenik — Zadar. Po redu izbornih žara prvo je klerikalna, pa zemljoradnička, demokratska, Drinković — Radić — Trumbić a zadnja radikalne stranke. Uz to donosimo i kandidatsku listu demokratske stranke za okrug Split — Dubrovnik — Kotor. Kako se vidi demokratska stranka bilo kao nosioce lista, bilo kao sreske kandidate i njihove zamjenike iznosi ne samo svoje najbolje ljude, već najbolje ljude Dalmacije, koji radi svoje prošlosti i javnog zaslužnog rada zaslužuju potpuno narodno povjerenje.

Radić — Trumbić — Drinković. Tako nazivljemo kandidatsku listu u kojoj je Dr. Drinković nosioc. Što oni rapresentuju, koga i što hoće — to se još ne zna pa je označujemo imenima glavnih osoba. Poznato nam je da je Radić bio proglasio u ovom okrugu za nosioca liste nekog Rebića, da je za svoju stranku u svrhe izborne agitacije poslao nekoliko vagona kukuruzova klipa. Kaže se da su gospođa Radića prevarila, jer da bi Drinković — Trumbić mogao pobrati izborne favorike pomoću Radićeva kukuruzi i imena, što bi ih između težaka Radićevi agitatori sakupili. Situacija nije jasna, valjda će doći do parnice. Radić ne će gospodu, kojih se je i u Zakrebu otresao a za Dalmaciju nije trpio s onom gospodom nikakovih kompromisa.

Jerinić i »Zita Zenta Fritz« zalaze u izbornu borbu za Dr. Drinkovića. Sabrala se dična kita. Nekada je Dr. Drinkoviću sijevalo sunce s istoka a danas naprotiv iz usta Miha Jerinića i sličnih tipova. Dr. Drinković ponosi se što ga predlaže gornji duet, jer, i ako su ga g. 1914 turali u pržun, pravedno je da ga g. 1923 nose na ramenima kao svoju diku!?

Zemljoradnici i komunisti. Čujemo da je g. Dane Škarica našao u g. Dr. Uglješiću vrsna saradnika i najintimnijeg sumišljenika. Dr. Uglješić je najme najosvjedočeniji i priznati komunist. Podatke ćemo već dobiti da naš najvni težak, uvidi ko su mu vode i kamo ga vode. U zemljoradničkim redovima vlada s toga veliko nezadovoljstvo. Kako dođe klubčar Dr. Uglješić, pitaju se, da kandidira u ovom okrugu? Treba da se to pitanje razčisti.

Devetmesečni novicijat donio je g. sucu Blaževiću potpuno razočaranje. Bio je siromah tako sitan, marljiv, podložan, jedva da bi digao glas pred veličinama kao što su Šupe, Škarice, Zorić, Trlaja, Jakov Grubišić itd. Čuo je i gutao gorkih, pa jedan pripravljaov govore, pisao proglase itd. e da zasluži barem neko priznanje u izbornu doba. A kad tamo? Trlaja, Uglješić i Jakov Grubišić. A on? Govoru da je jučer već šetao po gradu bez zemljoradničke značke a da se njegova braća prešli u tor Drinkovića. Dr. Dulibić ne će da priimi njegovo pokajanje bez jednogodišnjeg novicijata. Ne zna se kud će ni kamo će ako ne bi u radikale, jer tamo napokon ima još mjesta i bez novicijata.

I neopredjeljeni intelektualci sabirali su potpise za svoj izborni predlog. Došli do bro-

Nuda, uz najpovoljnije konacije, za svaku ramnju spavajućoj u grankuju mušurij.

ja 33 pa nikako napred i tako su na žalost napustili radu. Neki govore da će se apstinirati od svakog glasovanja, drugi pak da su se obratili g. Dru. Smolaki za savjet a ovaj da ih je uputio jednom drugom doturu u Šibeniku. Još niječaju i drži se da će njihovo vijećanje trajati najdalje do 20 aprila i onda da će odlučiti da svak glasa na došastim izborima kako se do onda bude opredijelio a ako se do onda ne bude opredijelio da će se sazvati glavna skupština

Jedan sastanak. Jučer u kući trgovca Zaninović Jakov Dalmato držao se je sastanak nekolicinjenih kao gg. Dr. Gazzari, Dr. H. Marin, Dr. S. Vlašić, Mate Živkovića itd. Liječnik g. Dr. A. Matković ispričao je svoju strukturu. Pozvati naokolo je išao g. Nakić sudbeni kancelist. Govorilo se je o kandidaturi Dra. Drinkovića i Dra Trumbića, koji bi imali stići danas ili sutra. Raspravljalo se je o izbornoj agitaciji a mnogi su dvojili o ikojem uspjehu. Govorilo se je i o dočeku Trumbića, koji da kreće preko Šibenika u Drniš u svrhu da drži skupštinu.

IZBORNA BORBA.

Nakon što su predane kandidatske listine sviju staraka konture izborne borbe bivaju sve to jasnije, borba se sama sve to više razvija, a nestani se izbornici počinju opredijeljivati. Nu za nestalne ovog puta u Dalmaciji nije lak posao, osobito za one, koji zadiru od naših državotvornih stranaka, a traže poštene i dosljedne političare da ih počaste svojim glasom. Teško je čak i za nekoje, koji su bili već u jednoj stranci, te su je bili svom dušom prigrlili kao n. p. neki pripadnici zemljoradničke stranke. Oni baš ne razumiju više ništa — a ko bi i razumio?! Stranka se je na čudni način bila pocijepala na desničare — liječare. Jedni su druge psovali do zla Boga. Brbljavi inženir Visković je govorio da je vlada podmitila još brbljavije Franića i Vrsaljevića. Među se borbom su se na skupštinama tukli, skoro do noža došli a medju pristašama širili jedni o drugima najgadnije klevete. Odjedan put se pomirili isložili te kandidiraju na zajedničkoj listini. Znači, da su ta gospoda huckali narod samo da ih bira u parlamenat, i da im je obraz vlastiti i narodni deveta. A sada moraju zemljoradnici svojim očima čitati, kako njihov list, koji je u zvijezde kovao tog novog proroka Franića, sada ga psuje i grdi, a isto tako i njegove drugove. Odjedanput su oni postali izdajice naroda težačkog. A ko je sada spasitelj? Koga fali i izvisuje **Težačka Sloga**? Dr. Jozu Smolaku, koji je do pred par dana pripadao svim mogućim strankama, skakao iz jedne u drugu, počimao jedno i drugo, nesvršavao nijedno, a sad je bio u Splitu već ustanovio jedno novo nedonošće, koje je živilo 5 dana **Jugoslavensku Zajednicu**. On je ušao sada u zemljoradničku stranku. To jest, uprava stranke ga je primila, a otjerala druge dosadašnje vodje. Ko se hoće dobro nasmijati u ovo korizmeno ozbiljno vrijeme neka čita hvalospjeve Dr. Smolaci u Težačkoj Slozi i proglas njegovih izbornika u Novom Dobu. Tamo ni ne prolazi kao kandidat Zemljoradničke stranke. Jok! već kao kandidat **nezavisnih jugoslavenskih građana**. A da komedija bude potpuna potpisan je ispod proglasa i splitski advokat Dr. Škarica, koji je poznat kao branitelj svijuh pravda proti težacima. Što se tiče Dr. Smolake, u koliko ima ljudi, koji ga mogu još ozbiljno uzimati, neka bude spomenuto, da je on silno u svoje vrijeme grdio Dr. Krstelja tadašnjeg predsjednika vlade u Splitu, kad je ovaj u svrhu, da se nadje jedan časoviti izlaz iz onog vrenja bio izdao jednu naredbu, kojom se je snizivalo jednu prav, a crkovne prihode obustavljalo. To je Smolaka nazivao čak i pljačkom, dok bi dandanas velika većina i gospodara i težaka bila sretna, kada bi se spor mogao ovako riješiti i bez pravde, troške i tamnice. Svakako

Radičev kukuruz. G. Niko Fržop iz Vodica radi važnih obiteljskih interesa bio je nekad pučkaš pa im je okrenuo leđa prešao u radi, čevštinu. Kao takov znao je uspješno manipulirati i isposlovao od Radića nešto kukuruza. Kaže se da je od toga nešto razdao pojedincima. Za kompanjona uzeo je g. Nike Markoča, koji je bio išao u Bakar da preuzme drugu partiju kukuruza, ali izgleda da se je vratio praznih ruka.

Izgleda da je Radić poslao multe kukuruz ili pak uz vrlo nisku cijenu. Znatiželjni smo znati je li ono razdano ili opet dano na dug i uz obveznicu kaošto je to bilo za vrijeme okupacije kad je Fržop od naše vlade primio aprovizaciju, narod sebi dosta zadužio a vladi ništa ne platio. Hoće li g. Fržop dati narodu ili Radiću račun o kukuruzu, to smo znatiželjni znati, osobito sada kad je Radić u ovom okrugu ostao od »gospode« nasamaren. Čuli smo kako se neki Trumbićevci diče, kako su ovdje Radića nasadili. Kud će sada g. Niko Fržop?

razmirice, koje su nastale u stranci, dok su s jedne stvorile veliku smutnju, s druge strane dovadjaju težake do rastreženja i uvidjanja. Dandanas se posvuda opaža, kako težaci sve to više napuštaju stranku od koje su se nadali tolikoj blagodati, pa sada uvidjaju, kako su bili grdno izvarani i nasamareni! I u Šibenskom okrugu zemljoradnicima ide posao napako. Prije svega sam nosilac listine Dane Škarica nije nikakva poznata ličnost i nemože, pa makar i nosio crvenu kapu, da uvjeri težake, da će on bez znanja i nauke moći u skupštini bolje braniti narodne interese negoli koji učeni dotur. Toliko budale nisu ni težaci. Osim toga ima tu i zavisti i podmetanja, pa nezadovoljni smutljivci prave u samoj stanci kapitala. O samom nosiocu listine, Dani Škarici govori se, da je više boljševik negoli zemljoradnik. Sreski kandidat za Šibenik zidar Grubišić poznati je pak komunist. U opće se pak znade, da je lista sastavljena ili bolje zadahnutu uz kumovanje nekih šibenskih komunist. Kako još stvari stoje ova stranka skupiće najviše glasova jedino u iŠbeniku, veoma malo u okolici a malo podalje ništa. Teško će ona skupiti uopće više od 1200 do 1500 glasova u sve. Mnogi se odmetaju i dosta njih glasovati će za Radičevu listu. Doduše ova lista nije prikazana, ali regbi da je Dr. Trumbić, da spasi kakogod, Dr. Drinković spreman da preuzme inventar Radičevog trovanja. Gospoda Trumbić i Drinković jedino ovim srestvom će skupiti nešto glasova. Kod toga će klerikalci najviše izgubiti premda su fratri u duši, osim par njih demokrata, svi Radičevci. Klerikalci nekriju u zadnje doba neku zabrinutost radi za njih nepovoljnog razvitka prilika. Oni sami uvidjaju, da njihove pozicije nijesu tako ružičaste, kako su s početka mislili. Dok su isprva računali sa stalnošću na dva mandata, sada je u pitanju i jedan. Ako im demokrate još nešto rasklimaju redove u Benkovcu a Radičevci u Drnišu, što im ostaje? Ali antiaustrijski nekoć katolci gg. Drinković i Trumbić morati će po koji malo ugodni kompromisic progutati sa raznim kompromitiranim ljudima baš iz austro-klerikalnog — taljanskog tabora. G. Trumbić osobito će se naći u društvu, do kojeg se inače u drugim momentima on nebi sa svoje visine lako spustio. Doduše on ima za zamjenika jednog strukovnjaka, pa je do neke mjere ipak garantiran. Gosp. mesar Mate Živković je znao uvijek spremati veoma majstorski izborne račune, kada su drugi ljudi bili na listi, a treći plaćali. Jedino Dr. Trumbiću da prodje njegov izbor bez računa.

Radikalske kandidature su prošle, a da u javnost nije prodrlo mnogo svijetla o zakulisnoj borbi, koja se oko njih vodila. S jedne stra-

ne je bio Dr. Desnica, koji je kandidirao samo da protura svog zamjenika Dr. Jablanovića Hrvata i katolika, odličnu i vrstnu silu, čovjeka čestita. S druge su bili poznati kninski izvoznici, koji u Beogradu imaju za sebe glavni odbor stranke i koji neće tamo čistih ljudi. Njima je uspjelo, da osujete osnovu Desnice u pogledu Jablanovića, kao što da on prikupi najveći broj glasova i da osjigura svakako barem sebi izbor. I tako, ako nebi slučajno g. Ljuba Jovanović bio izabran u južnoj Dalmaciji, te bi morao preuzeti mandat u sjevernoj, drugi radikalski mandat nebi bio za Dr. Desnicu nego za Niku Novakovića. Nu i u taj drugi radikalski mandat, o kojem se sa toliko stalnosti govori, vjerovaćemo tek nakon izbora. G. Svetozar Pribičević obači će one krajeve, koje radikali tako sigurnim drže za sebe, pa će narod imati prilike da se odluči hoćeli za plemsku ili narodnu politiku.

Gradske Vijesti.

Odlikovanja. Ukazom N. V. Kralja od 27. januara ov. g. bili su odlikovani na našoj g-maziji: direktor g. Marko Ježina ordenom Belog Orla V. stepena a profesori gg. Bruno Marčić i D.r Mirko Perković ordenom sa Save V. stepena. Našim vrlim nastavnicima i sumišljenicima srdačna čestitanja.

Dopisnicima i sumišljenicima. Nek izvole uvažiti svi dopisnici i s mišljenici, koji su nam poslali razne dopise i vijesti, ako ne vide da su im odštampani u našem listu, a osobito glede sastanka i zborova, koji su u svim mjestima sjevernog izbornog okruga najljepše uspjeli. Njihov rad i nastojanje nek im je na čast, jer time dokazuju, da su potpuno shvatili veliku misao demokratske stranke, koja sačinjava jugoslavenski front i okuplja sve one koji su iskreno i predano odani velikoj državnoj i narodnoj misli, Demokrati! Hoćemo zajedničku i nerazdijelivu državu Jugoslaviju, pravilni, slobodarski, prosvjetni i privredni život svih krajeva države. Bez partijskog i ličnog egoizma hoćemo da izgradimo takovu Jugoslaviju, koju će svatko voljeti kao svoju dobru majku, spravni za nju na svaku žrtvu.

Evakuacija treće zone. Sudeći po svemu evakuacija bi treće zone morala da uslijedi kroz najkraće vrijeme. Sva naša mjesta, koja već 4 godine trpe pod tuđinskim jarmom pripremaju sjajne i oduševljene dočete.

Lukobran na obali. U grad je stigao viši inženir g. Linardović u svrhu da izradi nacrt iz gradnja lukobrana u našoj luci na obali željeznice.

Gradnja kuće za Lučko Poglavarstvo. Doznajemo da je u ovu svrhu doznačeno već dva milijona dinara i da će gradnja skoro otpočeti.

Uprava Filh. Društva, izrazuje ovim putem svima onima, koji su prigodom društvenog plesa 13/2. bilo darovima, radom, novčanim prinosima ili bilo na koji drugi način doprinijeli sjajnom moralnom i materijalnom uspjehu zabave, najtopliju zahvalu.

Filharmoničko društvo u Šibeniku sprema koncert u korist siromaha grada Šibenika. Pripreme se vode sa svom pospješnošću, te je nađe da će se koncert već moći dati tekom korizme.

Glad u sjev. Dalmaciji. Po cijeloj sjevernoj Dalmaciji, a navlastito po primorju i otocima, te u benkovačkom kotaru, skradinskoj i šibenskoj općini, mnogo je svijeta izvrženo pravoj gladinji, pa bi naša vlada imala čim prije da doskoči toj najvećoj potrebi sadašnjice.

Iz Or. Ju. Na. — Šibenik. Obznanjujem članove ove organizacije jugoslavenskih nacionalista, da je zaključkom današnje sjednice član Vicko Iljadica Rapo isključen s razloga što je kao član upravnog odbora zloupotrebio svoj položaj iskoristiv poslušnost i požrtvovnost jednog člana akcione sekcije pri nedozvoljenom djelovanju izvan Orjune i bez znanja upravnog odbora. Zaključak je donesen bez obzira na sudbenu istragu, koja je u toku.
Šibenik, 22/2. 1923. Predsjednik Kessler.

Svim demokratskim organizacijama preporučamo, da što češće izvješćuju predsjedništvo okružne organizacije o svim pitanjima u njihovu mjestu i okolici. Podjedno mogu tražiti svaku obavijest i uputu, koja će im se u svakom pravcu odmah udovoljiti. Povjerenici nek sastave popis naših birača u svakom, pa i najmanjem mjestu, te najkasnije do konca veljače pošalju na predsjednika, Dem. Org. D.r Vinko Smolčić — Šibenik.

„Organizacije jugoslovenskih nacionalista spremaju za 4-tog marta slet u Šibenik. Orjuna u Šibeniku najmila je za taj dan tri parobroda, koji će dovesti nacionaliste sa otoka i primorskih mjesta, a ostali će što teretnim autima i kolima, što pjeske do Šibenika odnosno do luke odakle bude vodio parobrod u Šibenik. Očekuju se izletnici i iz drugih dijelova naše domovine. Orjuna će tog dana održati zbor na otvorenom. Sve pobliže obavijesti interesentima pruža Orjuna u Šibeniku, koja će detalje i program sleta provodobno objaviti.“

Žalosna pojava u našem šumarstvu je vidjeti kako bore nemilo poplavljuje i ispija crv pa ih tako malo po malo uništava. Na ovim bijednim stablima ovi uništavajući crvi savila su već bezbrojna gnijezda. To vidite pred sudom na Šubičevcu i u čitavoj našoj neposrednoj okolici. Je li moguće da u Šibeniku baš nikoga nema koji ima smisla za ove stvari, za lijepo zelenilo i bore i sreća da teško uzgojena stabla ne pripadaju ovako na ožigled svijeta? Što radi društvo za polijepšavanje?

Bolesti u gradu. Još od nove godine mnogo osoba boluje u gradu, naročito djece od hunjavice. Smrtnih slučajeva ima razmjerno posve malo.

Zenska Narodna Zadruga držeće svoju redovitu glavnu skupštinu u Sokolskim prostorijama u srijedu, 28 februara u 6 s. poslije podne sa ovim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika, 2.) izvještaj Uprave, 3.) odobrenje računa, 4.) promjena pravilnika, 5.) biranje nove Uprave, 6.) eventualija.

Uspjeh našeg naučnjaka. Sa radošću bilježimo vijest, da je bivši ravnatelj šibenske

bolnice, opće poznati i obljubljeni liječnik Dr. Botteri doživio zaslužen priznanje u Zagrebu za svoj znanstveni rad. On je na medicinskom fakultetu držao ovo dana jedno originalno pokusno predavanje „O anafilaksiji u internoj medicini“ pred odlučnom publikom sastojećim samih profesora i liječnika. Na temelju njegovih znanstvenih radnja i ovog predavanja, Dr. Botteri je postao sveučilišnim docentom. Dok se veselimo i čestitamo g. Botteru, što je svojim znanstvenim radom prodičio našu Dalmaciju, izrazujemo takodjer i nadu, da ćemo ga što skorije vidjeti i na katedri sveučilišnog profesora.

Za ribare na tunje i palamide. Donaša se do znanja zanimani ribarima, da će se dneva 24. II. t. g. držati kod ovog lučkog Poglavarstva, ždrijebanje za lov tunja i palamida u Šibenskom zaljevu.

Tko kani baviti se pomenutim ribanjem, treba da se prijavi ovom Lučkom Poglavarstvu nadalje do 22. februara t. g. i donijeti mreže i drugu spremu za pregledanje. Prikazati će upisni list dotične ladje.

Onaj vlasnik koji se nebi prijavio rečenog dana biti će isključen za čitavo doba ribanje.

Ovoliko se donša do znanja zan imanicima uslijed dopisa Kr. Lučkog Poglavarstva u Šibeniku od 19. II. 1923. br. 89.

Čitanka za odrasle. Molimo čitateljice i čitatelje, da one, koji su nedavno naučili čitati, a i one, koji slabo znadu čitati, nagovore, da nabave „Čitanku za odrasle“, koju su sastavili dr. Stjepan Bosanac i prof. Stjepan Ratković. Ona je zanimljiva i sadržajem i oblikom: štampana je različitim slovima, a ima u njoj i rukopisa. Košta 28 kruna, a naručuje se kod „Prosvjetnoga Saveza“ u Zagrebu, Markov trg 6. Novac treba unaprijed poslati.

Za Jadriju. Mjesno jugosl. lovačko društvo zaključilo je, da udijeli odboru za podizanje naše Jadrije 2000 Din. Pohvalan čin vrijeđan je općeg priznanja jer će se time naše c-balne goleti pošumiti, a Jadrija će postati čarobni kraj naše morske rivijere. Za se ne bi moglo i za Šubičevac da nešto poduzme?

Naša obala ne pokazuje nikakova života ma da je osvjetljena velikim električnim žaruljama.

Nove poštanske marke. Naše ministarstvo pošta naručilo je u Americi nove poštanske marke, na kojima su slike Kraljice Marije i važni događaji iz prošlih ratova.

Krade po gradu. Ne iz nevolje, već iz nekog objesnog apetita, zadnjih se dana provlače po gradu nekoja lica, te su kod raznih ukrali kaput, gaće, haljetak i druge stvari. Naša im je revna policija već ušla u trag, a upozorujemo građanstvo, da pripaze na razne došljake po uredima i kućama.

Mukte u Americu. Vrh toga daje obavijesti mjesna agencija kr. Holandskog Lloyda zastupnik Josip Jadronja Šibenik.

Ribarnica. U srijedu prodavali su Zatonjani obilato tunjevine na našu ribarnicu a prodavala se po Din. 14 kg. Čujemo da se je dobar dio lovine prodao za Zadar po 6 lira kilo, što naravno ribaru više konvenira. Svijet je gnio na ribarnicu i tukao se gurajuć se oko vage kao da se mukte prodaje,

Vlasnik i izdavalatelj: Odbor Demokr. Stranke.

Odgovorni urednik: ČEDOMIL MEDINI.

Odl. Graf. Zavod Tisk. E. Vitaliani-a — Šibenik

Prodaje se Hidraulični tisk za ulje, koji je kupljen u Metlikovića u Trstu. Hidraulik je u dobrom stanju, kao novi, te suviše ima sve ostale potrebite stvari kao kotao, tinace itd

Obratite se kod Ilke Turčinove u Murferu.

PRVA MARIBORSKA TVORNICA SAPUNA

MARIBOR (Slovenija)

Proizvadj: razne vrste prvorazrednog sapuna kao i pravog zelenog uljenog, tip dobro poznate Tvornice Fenderl I KRISTALNE SODE.

Tražite samo sapun sa oznakom  zlatorog

jer najbolji i najkorisniji.

Glavno zastupstvo i skladište za sjevernu Dalmaciju

JOSIP JADRONJA

ŠIBENIK

SLAVENSKA BANKA d. d.

FILIJALA ŠIBENIK

.: Dionička glavnica K 150.000.000. .: Pričuva K 50.000.000.

BRZOJAVNI NASLOV: SLAVENSKA

Glavno sjedište

ZAGREB

Poslovne centrale:

BEOGRAD

LJUBLJANA

FILIJALE

Bjelovar
Brod n/S
Dubrovnik
Celje
Gornja Radgona
Kranj
Maribor
Murska Subota
Osijek
Sombor
Šušak
Šabac
Velikovac
Vršac

EKSPozITURE

Monoštor
Skofja Loka

SEZONSKA EKSP.

Rogatačka Slatina

AGENCJA:

Buenos Aires

AFILIJACIJE:

Budapest (Balkan Bank).

Wien (Bankhaus)

M. R. Alexander

Prima uloške na knjižice i tekući račun uz najpovoljnije uvjete.

Obavlja sve bankovne transakcije najkulantnije.